

[Undervisningsministeren.]

Vi er indstillet på at tage alle disse ting op og drøfte dem igennem med udvalget. Vi har vel så også lov at sige, at disse skoler er selv interesseret i, at de vilkår, der gives dem, er gode og rimelige, men at det også er sådan, at de er interesseret i, at ikke nogen skal kunne sige, at de er urimeligt gunstige.

Hvad landbrugsskolerne angår, vil jeg gerne fremhæve det, som er fremhævet fra andre sider, at her har man vistnok for første gang i de frie skolers historie en lovgivning, der begrænser den frie adgang til at oprette nye skoler. Det er sket fuldt ud i forståelse med de eksisterende landbrugsskoler, der jo ligefrem får et landbrugsskoleråd, som i givet fald vil kunne træffe beslutning om at nedlægge en skole eller i hvert fald lade den arbejde med anden undervisning end egentlig landbrugsskoleundervisning. Jeg tror, det er rigtigt på baggrund af den udvikling, der er i behovet for landbrugsskoleuddannelse, selv om vi er fuldt ud klar over, at der måske vil være nye former for landbrugsskoleundervisning, som det er rimeligt at tage op.

Hr. Robert Christensen spurgte i den forbindelse, om det er meningen, at der skal opretholdes to veje til forkursus som begyndelse til landmandsuddannelsen. Det mener jeg ikke det er, men det må vel blive landbrugsskolerådet, som skal tage stilling til, hvorledes dette skal tilrettelægges, og hvordan den ene vej formentlig skal afvikles.

Det er rigtigt, at der for efterskolerne ikke er mange ændringer, bortset fra hvad følger af de nye lønningsbestemmelser. Ja, for husholdningsskolerne er der jo i virkeligheden også en principiel nydannelse, som det må blive husholdningsskolerne egen sag at tilpasse sig, nemlig en adgang til at give en uddannelse, som man ikke har givet tidligere.

Til sidst blot et enkelt par ord om det, som hr. Orla Møller startede med, om nyttesynspunktet, der vinder indpas. Der er ikke i højskoleloven, som den nu foreslås udformet, nogen ændring i det, der var tid-

ligere, og personlig ønsker jeg ikke at føre nyttesynspunktet stærkere ind i højskoleloven, end det er gjort her. Den adgang, der er til prøveforberedende undervisning, men ikke til afholdelse af eksamen, er ikke udvidet, og jeg mener ikke, den bør blive det.

I øvrigt skal jeg takke for de bemærkninger, der er gjort om lovforslaget, og erklære mig villig til at medvirke til en grundig udvalgsbehandling. Jeg forstår, der er mange problemer, man gerne vil til bunds i.

Orla Møller: Hr. Poul Dams bemærkninger om elevråd og lærerråd fortjener at få en lille kommentar med på vejen. Det er naturligvis rigtigt, at vi burde for lang tid siden have været i en situation, hvor al snak om elevråd og lærerråd var forældet, men jeg tror nu, det er at idealisere situationen temmelig stærkt at sige, at det ikke er nødvendigt, og jeg tror i hvert fald, at ministeren har haft en fornemmelse af, at det kunne være nødvendigt — det står for øvrigt at læse i bemærkningerne, at der var en vis forstanders suverænitæt, som trængte til at blive sat på plads. Jeg tror derfor stadig væk, det er nødvendigt at gå en vej frem til det niveau, som hr. Poul Dam og jeg er enige om må være det eneste forsvarlige i denne forbindelse, nemlig at der bliver en langt stærkere udtoldelse af demokrati for alle dem, der overhovedet har noget med skolen at gøre.

Så vil jeg gerne sige i forbindelse med nogle bemærkninger af fru Gerda Møller, at jeg vil nødig placeres i den opfattelse, at højskolen efter min mening skulle trække stærkere i retning af at tilpasse sig eksamensformer eller retfærdighedsgivende undervisning osv., tværtimod. Derfor har jeg haft det ønske, at højskolen egentlig burde have haft sin egen lov for ikke — jeg ved ikke, om det er rigtigt at sige det på den måde — at blive smittet af at blive stablet sammen med de øvrige former. Én ting er i hvert fald givet: at jeg er helt enig med ministeren i, at nyttesynspunktet i højskolen ikke har fået nogen meget udpræget formulering i